

Norges Indskrifter med de ældre Runer.

Udgivne for

Det Norske Historiske Kildeskriftfond.

3die Bind.

Ved

Magnus Olsen.

3die Hefte,
Slutningshefte.

Christiania.

I Hovedkommission hos Jacob Dybwad.

A. W. Brøgers Bogtrykkeri A/S.

1924.

25. Veblungsnes.

(Bd. I S. 316—323. II S. 562.)

S. 316 L. 15. Blandt Myntmester C. Langberg's geologiske Optegnelser, antagelig fra 1830-Aarene, som i 1912 oversendtes til Norges geologiske Undersøgelse fra Bergmester ved Myntindretningen paa Kongsberg T. G. Münster, findes

[¹ »Tydningen av den indridsede figur paa Førdesøkket som en fisk er vistnok først fremsat av O. Nordgaard. Se hans »Træk av fiskeriets utvikling i Norge«, ... [smst.] 1908, no. 1, s. 77 ff. og navnlig hans »Fiskerihistoriske Grundtræk«, særtryk av »Norges Næringsliv«, Kra. 1911, II s. 9 f.« (Senere, privat meddelt. Tilføielse af Th. Petersen).]

en Tegning af Veblungsnes-Indskriftens 11 første Runer, ledsaget af Bemærkninger til Rune 7 og 10. (Meddelt af Hans Reusch.)

S. 321 f. eirilar. Ogsaa her læser Ad. Noreen *ek irilar*; se Tillæg til By, S. 229.

S. 321 ff. (562). Istedentfor til »Almindelige Bemærkninger« henvises om *eirilar* og *wiwila* til Indl. S. 201 og Aarbøger 1905 S. 323 f.

S. 322 f. »Ich glaube . . . , die Möglichkeit, dass die Inschrift einen Toten nenne, ist nicht auszuschliessen. Nur würde es sich hier, nach der Art ihrer Anbringung zu urteilen, um einen im Meere Umgekommenen oder etwa auch im Meere Bestatteten handeln« (Th. von Grienberger, Göttingische gelehrte Anzeigen 1906 Nr. 2 S. 135). Derimod følger Noreen, *Altisl. Gramm.*, 1923, S. 391 Bugge's Opfatning: »Ich jarl Vile [ritzte die runen]«.

S. 323 L. 20 ff. Jeg vil ikke undlade at meddele et Forsøg paa at tilveibringe Forbindelse mellem *wiwila* og Gaardnavnet Veblungen (med Veblungsnes), idet jeg herunder bl. a. ledes af det Hensyn, at dette Stedsnavn enten er helt enestaaende eller ialfald meget sjældent. Af E. Hellquist's Belysning af Slægtsnavnene *Siklingar* og *Veklingar* (Nordisk tidsskrift for filologi 3. række XII, 1903—04, S. 49 ff.) har vi lært, at der til Grund for Patronymica paa *-(l)ing-*, *-(l)ung-* kan ligge Kortnavne med gemineret Konsonant; jfr. videre Samme's »Om de svenska ortnamnen på *-inge*, *-unge* ock *-unga*« (Göteborg 1914) S. 226, hvor der anføres Eksempler paa Kjælenavne dannede ved Konsonantfordobling, som ligger til Grund for Slægtsnavne, der kan paavises ved Hjælp af svenske Stedsnavne: gl.svensk *Gladdunge* (af Kortnavnet **Gladde*, til gl.svensk **Gladher*, *Gladhi*), *Hyppinge* (jfr. oht. *Hupho* i *Hupfinheim*), **Sikkinge* (jfr. oldsaks. *Sicco*, oht. *Siccho* : *Sig-*), o. s. v. I Overensstemmelse hermed tør man formode, at der til urnordisk *wiw-* har kunnet dannes et Kjælenavn med *Vibb-*, hvoraf igjen det i Stedsnavnet Veblungen foreliggende Slægtsnavn **Vib(b)lung-* er afledet, eller som Hellquist (med hvem jeg har været saa heldig at kunne raadføre mig) udtrykker det: man kan »utgå från en växling av smeknamnsformerna *Wibb-* och *Wiwil-*, där *-bb-* har samma funktion som diminutivsuffixet *-il-*; i detta fall ytterligare förstärkt med samma avledning.« Hellquist tilføier: »En parallell kan föreligga i *Ubbe* (jfr. E. H. Lind, [Norsk-isl. dopnamn]) och fornsvenska ortnamnet *Uflunge* (Ortn. på *-inge* s. 162). I viss mån jämförligt är fornfris. *snabba*: fornhögt. *snabul* (jfr. [Hellquist, Några anmärkingar om de nordiska verben med] mediageminata, [Göteborg 1908] s. 51); och från verben kan erinras om no. och sv. dial. *krabba*, lågt. *krabben* ~ sv. (osv.) *kravla*; jfr. mht. *krappeln* med både gemination och *l-*suffix (mina Mediagem. s. 26). (Språkpsykologiskt kan man ju ei göra någon skillnad mellan substantivens och verbens geminations- och »diminutiv«-former).« Fuldt parallel er dog ingen af de anførte Former, idet man ved disse har at gjøre med *b* : *bb*, derimod ved *wiwila* og **Vib(b)lung-* med *w* : *bb*. Imidlertid maa det forekomme indlysende, at naar man først skulde danne en Kjæleform med Dobbeltkonsonant til *wiw-*, kunde Resultatet ikke blive noget andet end **Vibb-*. — Hvis vi tør regne med den antydede Sammenhæng, maa Stedsnavnet Veblungen (hvorom se Norske Gaardnavne XIII S. 229 f., 470) vistnok opfattes som en ved Forkortning fremgaaet Dannelse af et sammensat Navn. Paa lignende Maade turde Stedsnavnet *Kyrping* i Skaanevik forholde sig

til den Personbetegnelse, der foreligger som 1ste Led i *Kyrpinga-Ormr* (hvis Søn Erling Skakke boede paa den ganske nær liggende Gaard Stuðla i Etne). Jeg vover altsaa ikke nu længere at fastholde den Opfatning, som jeg har udtalt i »Norske Gaardnavne« XI S. 58, at real Forbindelse mellem *Kyrping* og *Kyrpinga-* vanskelig tør antages. (Da der i Angelsaksisk findes Stedsnavne paa *-ing*, Stamme *-inga-*, direkte afledede af Personnavne — se Eilert Ekwall, *English place-names in -ing* [Skrifter utg. av K. Humanist. Vetenskapssamf. i Lund VI], Lund 1923, S. 21 —, bør kanske som en alternativ Opfatning fremholdes, at Veblungen og Kyrping kan være direkte afledet af Personnavne og altsaa parallele Dannelser til Personbetegnelser som **Kyrpingar*.)